

Socialutskottets betänkande 2025/26:SoU30

Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete

---

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till ändringar i socialtjänstlagen med en mindre redaktionell ändring.

I propositionen föreslår regeringen ett bidragstak. Bidragstaket består av flera delförslag: en modernisering av riksnormen, en begränsning av försörjningsstödet för större hushåll och ett begränsat utrymme att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen. När det gäller delförslaget om en modernisering av riksnormen föreslår regeringen bl.a. att riksnormen ska beräknas utifrån ett referensvärde som baseras på prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Vissa ändringar i riksnormens kostnadsposter ingår också i förslaget. Regeringen föreslår även att den som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom ska lämna läkarintyg för att kunna få försörjningsstöd och att socialnämnden ska få begära att den som har nedsatt arbetsförmåga på grund av sjukdom ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering. Vissa myndigheter ska enligt förslaget vara skyldiga att delta i att ta fram en individuell plan. Utöver detta föreslås att försörjningsstöd till boendekostnader, i de fall bostaden hyrs i andra hand, endast ska få lämnas om det finns nödvändigt samtycke till eller tillstånd för andrahandsupplåtelsen. Vidare föreslår regeringen att ekonomiskt bistånd endast ska ges till personer som vistas lagligen i Sverige.

De lagändringar som innebär att det införs krav på att lämna läkarintyg föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns fem reservationer (S, V, C, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2025/26:201 Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete.

Sju yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	4
Redogörelse för ärendet	6
Utskottets överväganden	7
Inledning	7
Regeringens lagförslag	7
Utskottets ställningstagande	12
Framtida utformning av lagstiftningen	14
Utskottets ställningstagande	16
Uppföljning och utvärdering	17
Reservation	19
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (S)	19
2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V, MP)	19
3. Bidragstak, punkt 2 (C)	20
4. Motverka fusk, punkt 3 (S)	21
5. Uppföljning och utvärdering, punkt 4 (C)	21
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	22
Propositionen	22
Följdmotionerna	22
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	23

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

Regeringens lagförslag

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400),

2. lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400) med den ändringen att rubriken närmast före 12 kap. 2 a § ska skrivas med rak fetstil.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:201 punkterna 1 och 2 samt avslår motionerna

2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1,

2025/26:4028 av Maj Karlsson m.fl. (V) och

2025/26:4051 av Malte Tängmark Roos m.fl. (MP).

Reservation 1 (S)

Reservation 2 (V, MP)

Framtida utformning av lagstiftningen

2. Bidragstak

Riksdagen avslår motion

2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 1 och 2.

Reservation 3 (C)

3. Motverka fusk

Riksdagen avslår motion

2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2.

Reservation 4 (S)

Uppföljning och utvärdering

4. Uppföljning och utvärdering

Riksdagen avslår motion

2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 3.

Reservation 5 (C)

Stockholm den 19 maj 2026

På socialutskottets vägnar

Christian Carlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Christian Carlsson (KD), Fredrik Lundh Sammeli (S), Noria Manouchi (M), Karin Sundin (S), Carita Boulwén (SD), Mikael Dahlgvist (S), Malin Höglund (M), Anna Vikström (S), Leonid Yurkovskiy (SD), Gustaf Lantz (S), Thomas Ragnarsson (M), Christofer Bergenblock (C), Mona Olin (SD), Nils Seye Larsen (MP), Christian Lindefjärd (SD), Maj Karlsson (V) och Jakob Olofsgård (L).

Redogörelse för ärendet

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2025/26:201 Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete och sju yrkanden i följd motioner. Regeringens förslag till riksdagsbeslut finns i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2.

I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

I ärendet har utskottet tagit emot en skrivelse.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag, motioner som innehåller förslag på avslag och delvis avslag på regeringens lagförslag samt regeringens redovisning av ett tillkännagivande om ekonomiskt stöd till utlänningar som vistas i Sverige utan tillstånd. Därefter behandlas motioner som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens förslag till ändringar i socialtjänstlagen med en mindre redaktionell ändring. Lagförslagen innebär bl.a. en modernisering av riksnormen, en begränsning av försörjningsstödet för större hushåll, ett begränsat utrymme att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen och åtgärder för att fler ska återfå arbetsförmågan. Lagförslagen innebär också bl.a. att försörjningsstöd till boendekostnader vid hyra i andra hand endast får lämnas om en andrahandsuthyrning är godkänd samt att det införs ett krav på laglig vistelse i landet för att få ekonomiskt bistånd.

Jämför reservation 1 (S) och 2 (V, MP).

Propositionen

Bidragstak

I propositionen föreslår regeringen ett bidragstak. Bidragstaket består av flera delförslag: en modernisering av riksnormen, en begränsning av försörjningsstödet för större hushåll och ett begränsat utrymme att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen.

Modernisering av riksnormen

Regeringen föreslår att försörjningsstöd ska lämnas för skäligen kostnader för internet inom ramen för riksnormen. Dagstidning ska inte längre ingå som en kostnadspost i försörjningsstödet. Vidare föreslår regeringen att den ska få meddela föreskrifter om hur skäligen kostnader för livsmedel, kläder och skor, fritid och lek, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt internet och telefoni ska beräknas (riksnorm). En sådan beräkning ska utgå från ett referensvärde som baseras på prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Regeringen konstaterar att nivån på referensvärdet kommer att beslutas genom

förordning, men att ett noga avvägt referensvärde bör leda till att riksnormen med högre grad av precision motsvarar en skäligen levnadsnivå än vad som tidigare varit fallet.

En begränsning av försörjningsstödet för större hushåll införs

Regeringen föreslår att för hushåll med fler än tre hemmavarande barn eller skolungdomar som är under 21 år ska försörjningsstödet begränsas, till den del det avser kostnader som omfattas av riksnormen. Socialnämnden ska i ett enskilt fall, om det finns synnerliga skäl, besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om hur försörjningsstödet ska begränsas.

En majoritet av de remissinstanser som yttrar sig i denna del avstyrker förslaget. De flesta invändningarna handlar om att konsekvenserna för enskilda och utsatta grupper, framför allt för barn och unga, är alltför långtgående samtidigt som de väntade effekterna på sysselsättningen är osäkra eller obefintliga. Vidare anser flera remissinstanser att förslaget inte är förenligt med FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen) och andra internationella åtaganden. En remissinstans anför att förslaget kan innebära en inskränkning av barns rätt att åtnjuta social trygghet samt den levnadsstandard som krävs enligt barnkonventionen och efterfrågar en analys i förhållande till barnets bästa.

Den närmare utformningen av begränsningen av försörjningsstöd för större hushåll bör ske genom förordning. Ett par remissinstanser påpekar att det inte anges i förslaget i vilken utsträckning försörjningsstödet ska begränsas och att effekterna av förslaget inte går att förutse om begränsningen ska regleras närmare i förordning. Regeringen konstaterar emellertid att det redan med dagens reglering är möjligt för regeringen att bestämma riksnormen till olika nivåer för olika hushållssammansättningar.

Regeringen anser att enskilda kommer att få sina behov tillgodosedda även vid en begränsning av försörjningsstödet. Förslaget är inte avsett att föra utvecklingen av de ekonomiska, sociala eller kulturella rättigheterna enligt t.ex. barnkonventionen bakåt. För att begränsningen ska vara effektiv i förhållande till sitt syfte, dvs. att skapa drivkrafter till arbete i det ekonomiska biståndet, måste den tillämpas i den absoluta majoriteten av fallen. Regeringen anser dock att det ändå måste finnas utrymme för att göra undantag från begränsningen om det finns synnerliga skäl. På så vis säkerställs att regleringen även i speciella undantagsfall kan tillämpas på ett sätt som är förenligt med barnkonventionen och andra internationella åtaganden.

Utrymmet att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen begränsas

Av regeringens förslag följer att socialnämnden som huvudregel inte ska få beräkna kostnader inom försörjningsstödet som omfattas av riksnormen till en högre nivå än riksnormen. Nämnden ska dock i ett enskilt fall beräkna sådana kostnader till en högre nivå om det för barn och skolungdomar som är under 21 år finns särskilda skäl, och i övrigt om det finns synnerliga skäl för det.

Flera remissinstanser avstyrker förslaget. En av dessa instanser befarar att den föreslagna begränsningen ska minska utrymmet för de individuella prövningar som är centrala i socialtjänstens arbete och leda till ökade svårigheter för utsatta grupper.

Genom riksnormen fastställer regeringen schablonbelopp för vissa av hushållets mer regelbundna utgifter. Riksnormen anger således en nivå som ligger till grund för prövningen av vad som är en skälig levnadsnivå. Regeringen bedömer att det saknas förutsättningar för kommuner att generellt tillämpa högre eller lägre belopp för kostnader som ingår i riksnormen. Regeringen föreslår att socialtjänstlagen (2025:400) ska förtydligas så att försörjningsstöd för kostnader som omfattas av riksnormen inte får beräknas till ett högre belopp än riksnormen.

Regeringen anser att det även fortsättningsvis kan finnas skäl att göra avsteg från riksnormen i vissa enskilda fall. För barn och skolungdomar under 21 år anser regeringen att det även fortsättningsvis ska krävas särskilda skäl för att beräkna sådana kostnader till en högre nivå.

För vuxna, förutom skolungdomar under 21 år, bör dock avsteg från den nivå som regeringen fastställer i riksnormen göras i betydligt färre situationer än i dag. Regeringen anser att de endast i undantagsfall, om det finns synnerliga skäl, ska få försörjningsstöd med högre belopp än riksnormen för kostnader som ingår där. Regeringen vill framhålla att det ska röra sig om situationer där det är uppenbart oskäligt att inte beräkna kostnader till ett högre belopp. Regeringen bedömer att förslaget inte innebär någon begränsning av socialnämndens möjlighet att lämna ekonomiskt bistånd i akuta situationer. Förslaget bedöms sammantaget vara proportionerligt i förhållande till syftet att skapa enhetlighet inom försörjningsstödet.

Krav på laglig vistelse i landet för att få ekonomiskt bistånd

I propositionen föreslår regeringen att en enskild som inte vistas lagligen i Sverige endast ska ha rätt till sådant ekonomiskt bistånd som behövs i akuta situationer. Socialnämnden ska inte få bevilja ekonomiskt bistånd utöver vad som behövs i akuta situationer till den som inte vistas lagligen i landet.

En majoritet av de remissinstanser som yttrar sig avstyrker förslaget. Flera av dessa remissinstanser delar Utredningen om drivkrafter och möjligheter i försörjningsstödet (S2022:16) bedömning, i sitt betänkande Stärkta drivkrafter och möjligheter för biståndsmottagare (SOU 2025:15), att förslaget strider mot barnkonventionen, Europakonventionen och andra internationella åtaganden.

Förslaget innebär att det ställs ett krav på att utländska medborgare uppfyller kraven för laglig vistelse i Sverige för att de ska kunna få tillgång till ekonomiskt bistånd. Förslaget syftar bl.a. till att motverka olovliga vistelser och de negativa konsekvenser för både enskilda och samhället som är förknippade med sådana vistelser. Det är ändamål som enligt regeringens mening är angelägna och legitima i sammanhanget. Regeringen anser att det för dessa

ändamål är rimligt och relevant att ställa ett krav på att vuxna ska ta ansvar för sin situation. Ansvaret för barnets försörjning åligger, även enligt t.ex. barnkonventionen, i första hand barnets föräldrar. Regeringen anser att den bibehållna möjligheten att bevilja ekonomiskt bistånd i akuta situationer är tillräcklig för att i avvaktan på en lösning på en olovlig vistelse tillgodose enskildas, även barns, grundläggande behov.

Regeringen anser vidare att förslaget, som innebär att bistånd kan ges i akuta situationer, ger tillräckligt tolkningsutrymme för att barnkonventionens krav på bl.a. intresseavvägningar ska kunna tillgodoses i varje enskilt fall. Därför bedömer regeringen att risken för normkonflikter är liten och att någon undantagsregel för enskilda fall inte är nödvändig. Som Lagrådet konstaterar kommer bedömningen av hur förslaget i enskilda fall förhåller sig till konventionen få avgöras i rättstillämpningen. Mot den bakgrunden bedömer regeringen, till skillnad från utredningen, att den begränsning och åtskillnad när det gäller utländska medborgares rätt till ekonomiskt bistånd som förslaget innebär är en nödvändig och proportionerlig åtgärd i förhållande till de legitima ändamål som förslaget syftar till att uppnå. Förslaget är enligt regeringens uppfattning inte oförenligt med principen om barnets bästa och innebär inte att enskilda fråntas möjligheten att få akut bistånd för sina grundläggande behov. Regeringen anser att förslaget är förenligt med barnkonventionen, Europakonventionen och Sveriges övriga internationella åtaganden.

Försörjningsstöd till boendekostnader vid hyra i andra hand

Regeringen föreslår att försörjningsstöd för boendekostnader endast ska lämnas om hyresvärden, bostadsrättsföreningen eller hyresnämnden har lämnat nödvändigt samtycke eller tillstånd i de fall då bostaden upplåts till den enskilde i andra hand. Om det finns särskilda skäl ska socialnämnden få lämna försörjningsstöd för boendekostnader trots att samtycke eller tillstånd saknas.

Olovlig andrahandsuthyrning har negativa konsekvenser för både enskilda och för samhället i stort. Personer som bor i en bostad som hyrts ut olovligen i andra hand hamnar utanför det skydd som det hyresrättsliga regelverket ger. Det osäkra boendeförhållandet kan innebära att personer tvingas att flytta med kort varsel, även barnfamiljer. Boendet kan ha oskäliga boendekostnader och inte ge möjlighet till boenderefenser.

För att motverka problemen med olovlig andrahandsuthyrning och för att harmonisera reglerna om försörjningsstöd med den lagstiftning som aktualiseras i samband med andrahandsuthyrning anser regeringen att försörjningsstöd för boendekostnad bara ska lämnas om en andrahandsuthyrning är godkänd. Regeringen anser dock att det behöver finnas en möjlighet till undantag från kravet i enskilda fall om det finns särskilda skäl.

Åtgärder för att fler ska återfå arbetsförmågan

I propositionen föreslår regeringen att den som inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom ska styrka detta genom läkarintyg om

sjukdomsperioden överstiger sju dagar i följd. Om det finns särskilda skäl ska socialnämnden få begära att den enskilde lämnar in läkarintyg även vid en kortare sjukdomsperiod. Socialnämnden ska få medge undantag från skyldigheten att lämna läkarintyg om det är uppenbart obehövt att ett sådant lämnas in.

Regeringen föreslår att den som på grund av sjukdom avböjer att delta i eller uteblir från anvisad praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet, anvisad aktivitet eller erbjuden arbetslivsinriktad rehabilitering ska styrka detta genom läkarintyg. Den som uteblir ska vara skyldig att lämna läkarintyg om sjukdomsperioden överstiger sju dagar i följd. Om det finns särskilda skäl ska socialnämnden få begära att den enskilde lämnar in läkarintyg även vid en kortare sjukdomsperiod. Socialnämnden ska få medge undantag från skyldigheten att lämna in läkarintyg om det är uppenbart obehövt att ett sådant lämnas in.

Av regeringens förslag framgår att om en enskild som får försörjningsstöd inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom ska socialnämnden få begära att han eller hon ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering. Socialnämnden ska ta hänsyn till den enskildes individuella förutsättningar i skäligen utsträckning. Syftet med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska vara att ge den enskilde förmåga att stå till arbetsmarknadens förfogande. Om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i arbetslivsinriktad rehabilitering eller uteblir från rehabiliteringen ska socialnämnden neka eller sätta ned fortsatt försörjningsstöd. Om det finns särskilda skäl ska socialnämnden dock få avstå från att neka eller sätta ned fortsatt försörjningsstöd.

Vidare föreslår regeringen att om en enskild har fått avslag på en ansökan om samordning av rehabilitering enligt socialförsäkringsbalken ska Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen, eller båda myndigheterna, delta i arbetet med att upprätta en individuell plan, om kommunen bedömer att det behövs.

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Regeringen föreslår att de lagändringar som innebär att det införs krav på att lämna läkarintyg träder i kraft den 1 juli 2026. Övriga lagändringar föreslås träda i kraft den 1 januari 2027.

Redovisning av ett tillkännagivande

Riksdagen har tillkännagett för regeringen det som utskottet anför om ekonomiskt stöd till utläningar som vistas i Sverige utan tillstånd (bet. 2021/22:SfU16 punkt 2, rskr. 2021/22:196). Utskottet anför att den som vistas olovligt i landet inte ska ha rätt till ekonomiskt bistånd och att det genom lagstiftning bör införas ett förbud mot att kommuner ger ekonomiskt stöd i dessa situationer (bet. 2021/22:SfU16 s. 15). Enligt regeringen tillgodoses tillkännagivandet genom förslaget i avsnitt 6, och det är därmed slutbehandlat.

Motionerna

I kommittémotion 2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1 föreslås att riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen i de delar det avser 12 kap. 7 § andra stycket och 7 a §. Motionärerna anför bl.a. följande. Lagförslaget har i dessa delar till syfte att försörjningsstödet ska sänkas från en redan låg nivå. Hur förslagen ska utformas ska beslutas av regeringen. Det innebär att det inte finns några ordentliga konsekvensbeskrivningar av förslagen. Det gör det omöjligt för riksdagen att veta vilka effekter förändringarna kommer att få. Att en sänkning av samhällets yttersta skyddsnät skulle göra att fler människor börjar arbeta framstår snarast som en from förhoppning. Barnfattigdomen kommer med regeringens förslag att öka.

I kommittémotion 2025/26:4028 av Maj Karlsson m.fl. (V) föreslås att riksdagen avslår proposition 2025/26:201. Motionärerna anför bl.a. följande. Propositionen bygger på en problemformulering som saknar empiriskt stöd och riskerar att öka fattigdom, ojämlikhet och social utsatthet – särskilt för barn, personer med funktionsnedsättning och redan marginaliserade grupper. Motionärerna bedömer att förslagen riskerar att stå i strid med såväl barnkonventionen som grundläggande sociala rättigheter. Att försämra den ekonomiska tryggheten kommer inte att leda till att fler börjar arbeta, utan i stället resultera i ökad fattigdom, stress och ohälsa. Detta försvårar i sin tur etablering på arbetsmarknaden.

I kommittémotion 2025/26:4051 av Malte Tängmark Roos m.fl. (MP) föreslås att riksdagen avslår proposition 2025/26:201 i dess helhet. Motionärerna anför bl.a. följande. Regeringens proposition utgår från antagandet att lägre bistånd automatiskt leder till högre sysselsättning. Men antagandet har svagt eller inget stöd i forskning, och de positiva effekterna på sysselsättningen bedöms snarare som osäkra och mycket begränsade. Samtidigt varnas för ökade risker för bl.a. barnfattigdom, social utsatthet och ökade kostnader i andra delar av välfärden. När staten underlåter att säkerställa ett tillräckligt starkt nationellt golv och samtidigt begränsar kommunernas möjlighet att kompensera för det, blir resultatet ökad otrygghet för människor i ekonomisk utsatthet.

Utskottets ställningstagande

Inledningsvis delar utskottet regeringens bedömning att det behövs en bidragsreform för att bryta bidragsberoendet och minska utanförskapet. Regeringens förslag om ett bidragstak består av flera delförslag och syftar till att öka det ekonomiska utbytet av att gå från försörjningsstöd till arbete. Ett delförslag om en modernisering av riksnormen innebär bl.a. att regeringen ska få meddela föreskrifter om hur skäliga kostnader för riksnormen ska beräknas. En sådan beräkning ska utgå från ett referensvärde som baseras på prisundersökningar av olika hushållstypers baskonsumtion. Nivån på referensvärdet kommer att beslutas genom förordning. Ett noga avvägt referensvärde bör

enligt regeringen leda till att riksnormen med högre grad av precision motsvarar en skälig levnadsnivå än vad som tidigare varit fallet. Utskottet delar denna bedömning. Ett annat delförslag om en begränsning av försörjningsstödet för större hushåll innebär att för hushåll med fler än tre hemmavarande barn eller skolungdomar som är under 21 år ska försörjningsstödet begränsas, till den del det avser kostnader som omfattas av riksnormen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om hur försörjningsstödet ska begränsas. Socialnämnden ska i ett enskilt fall, om det finns synnerliga skäl, besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen. På så vis säkerställs enligt regeringen att regleringen även i speciella undantagsfall kan tillämpas på ett sätt som är förenligt med barnkonventionen och andra internationella åtaganden. Utskottet instämmer i denna bedömning. Ett ytterligare delförslag är ett begränsat utrymme att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen. Utskottet bedömer, i likhet med regeringen, att det saknas förutsättningar för kommuner att generellt tillämpa högre eller lägre belopp för kostnader som ingår i riksnormen. Utskottet delar regeringens bedömning att socialnämnden dock i ett enskilt fall ska beräkna sådana kostnader till en högre nivå om det för barn och skolungdomar som är under 21 år finns särskilda skäl, och om det för andra finns synnerliga skäl för det. Sammanfattningsvis ställer sig utskottet bakom regeringens förslag om ett bidragstak. Utskottet ställer sig också bakom regeringens förslag om att ekonomiskt bistånd endast ska ges till personer som vistas lagligen i Sverige. Förslaget syftar bl.a. till att motverka oönliga vistelser och de negativa konsekvenser för både enskilda och samhället som är förknippade med sådana vistelser. Utskottet delar regeringens uppfattning att förslaget inte är oförenligt med principen om barnets bästa och inte innebär att enskilda fräntas möjligheten att få akut bistånd för sina grundläggande behov. Utskottet anser, i likhet med regeringen, att förslaget är förenligt med barnkonventionen, Europakonventionen och Sveriges övriga internationella åtaganden.

Av de skäl som anförs i propositionen ställer sig utskottet även bakom regeringens övriga förslag.

Utskottet föreslår även en mindre redaktionell ändring av en rubrik i ett av lagförslagen.

Mot denna bakgrund anser utskottet att riksdagen av de skäl som anförts bör anta regeringens lagförslag. Därmed bör riksdagen bifalla proposition 2025/26:201 och avslå motionerna 2025/26:4017 (S) yrkande 1, 2025/26:4028 (V) och 2025/26:4051 (MP).

Framtida utformning av lagstiftningen

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om bidragstak och att motverka fusk.

Jämför reservation 3 (C) och 4 (S).

Propositionen

En begränsning av försörjningsstödet för större hushåll införs

Regeringen föreslår att för hushåll med fler än tre hemmavarande barn eller skolungdomar som är under 21 år ska försörjningsstödet begränsas, till den del det avser kostnader som omfattas av riksnormen. Socialnämnden ska i ett enskilt fall, om det finns synnerliga skäl, besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen. Regeringen ska få meddela föreskrifter om hur försörjningsstödet ska begränsas.

En majoritet av de remissinstanser som yttrar sig i denna del avstyrker förslaget. De flesta invändningarna handlar om att konsekvenserna för enskilda och utsatta grupper, framför allt för barn och unga, är alltför långtgående samtidigt som de väntade effekterna på sysselsättningen är osäkra eller obefintliga.

Regeringen anser att enskilda kommer att få sina behov tillgodosedda även vid en begränsning av försörjningsstödet. Förslaget är alltså inte avsett att föra utvecklingen av de ekonomiska, sociala eller kulturella rättigheterna enligt t.ex. barnkonventionen bakåt. Det kan också noteras att begränsningen av försörjningsstödet för större hushåll när det gäller kostnader i riksnormen inte påverkar möjligheten att i ett enskilt fall beräkna ett högre belopp än riksnormen. För att begränsningen ska vara effektiv i förhållande till sitt syfte, dvs. att skapa drivkrafter till arbete i det ekonomiska biståndet, måste den tillämpas i den absoluta majoriteten av fallen. Regeringen anser dock att det ändå måste finnas utrymme för undantag om det utifrån omständigheterna i ett enskilt fall skulle framstå som uppenbart oskäligt att tillämpa begränsningen. Undantaget bör med hänsyn till begränsningens syfte tillämpas mycket restriktivt och regeringen anser därför att det ska krävas synnerliga skäl för att ett hushåll ska undantas från begränsningen.

Utrymmet att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen begränsas

Av regeringens förslag följer att socialnämnden som huvudregel inte ska få beräkna kostnader inom försörjningsstödet som omfattas av riksnormen till en högre nivå än riksnormen. Nämnden ska dock i ett enskilt fall beräkna sådana kostnader till en högre nivå om det för barn och skolungdomar som är under 21 år finns särskilda skäl, och i övrigt om det finns synnerliga skäl för det.

Flera remissinstanser avstyrker förslaget. En remissinstans befarar att den föreslagna begränsningen ska minska utrymmet för de individuella prövningar som är centrala i socialtjänstens arbete och leda till ökade svårigheter för utsatta grupper.

Rätten till försörjningsstöd ska bedömas utifrån omständigheterna i det enskilda fallet och utgå från vad den enskilde behöver för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Genom riksnormen fastställer regeringen schablonbelopp för vissa av hushållets mer regelbundna utgifter. Riksnormen anger således en nivå som ligger till grund för prövningen av vad som är en skälig levnadsnivå. Regeringen bedömer att det saknas förutsättningar för kommuner att generellt tillämpa högre eller lägre belopp för kostnader som ingår i riksnormen. Regeringen föreslår att socialtjänstlagen ska förtydligas så att försörjningsstöd för kostnader som omfattas av riksnormen inte får beräknas till ett högre belopp än riksnormen.

Regeringen anser att det även fortsättningsvis kan finnas skäl att göra avsteg från riksnormen i vissa enskilda fall. För barn och skolungdomar under 21 år anser regeringen även fortsättningsvis att det ska krävas särskilda skäl för att beräkna sådana kostnader till en högre nivå. För vuxna, förutom skolungdomar under 21 år, bör dock avsteg från den nivå som regeringen fastställer i riksnormen göras i betydligt färre situationer än i dag. Regeringen anser att andra än barn och skolungdomar under 21 år endast i undantagsfall, om det finns synnerliga skäl, ska få försörjningsstöd med högre belopp än riksnormen för kostnader som ingår där. Uttrycket synnerliga skäl innebär att tillämpningen ska vara restriktiv. Regeringen vill framhålla att det ska röra sig om situationer där det är uppenbart oskäligt att inte beräkna kostnader till ett högre belopp. Regeringen bedömer att förslaget inte innebär någon begränsning av socialnämndens möjlighet att lämna ekonomiskt bistånd i akuta situationer. Förslaget bedöms sammantaget vara proportionerligt i förhållande till syftet att skapa enhetlighet inom försörjningsstödet.

Konsekvenser för brottslighet och det brottsförebyggande arbetet

Begränsningen av försörjningsstödet för större hushåll gör det ekonomiskt förmånligt att begränsa antalet barn och skolungdomar per hushåll, vilket kan öka förekomsten av hushållskonstruktioner som inte överensstämmer med verkliga förhållanden. Till exempel kan det finnas risk för fler skenseparationer. Regeringen bedömer att förslaget kan antas leda till en viss ökning av bidragsbrottslighet. Samtidigt vidtar regeringen flera åtgärder för att stävja bidragsbrott och skenseparationer. Regeringen har bl.a. i regleringsbrevet för 2025 gett Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten och Inspektionen för socialförsäkringen (ISF) flera uppdrag i syfte att minska felaktiga utbetalningar och motverka bidragsbrott. ISF har fått i uppdrag att granska bidragsbrott som sker genom skenseparationer. Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten har också fått utökade möjligheter att fatta korrekta beslut och upptäcka felaktiga utbetalningar genom vissa lagändringar som genomfördes

under 2024 och 2025. Det gäller exempelvis lagen (2024:307) om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelser och brottslighet i arbetslivet, som trädde i kraft den 1 juli 2024. Ett annat exempel är att det införts utökade utredningsbefogenheter och uppgiftsskyldigheter för Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten, som trädde i kraft den 1 december 2025 (prop. 2024/25:179, bet. 2025/26:SfU6, rskr. 2025/26:16).

Motionerna

Bidragstak

I kommittémotion 2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att kommunerna ska få göra avsteg från bidragstaket vid särskilda skäl. Motionärerna anför bl.a. att försörjningsstöd föreslås begränsas för hushåll med fler än tre hemmavarande barn och skolungdomar som är under 21 år. Enligt förslaget ska socialnämnden om det finns synnerliga skäl besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen. Motionärerna anser i stället att socialnämnden ska besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen om det finns särskilda skäl. Det ger större möjlighet för kommunerna att vid behov anpassa stödet för stora barnfamiljer. I yrkande 1 föreslås ett tillkännagivande om att kommuner ska få beräkna ett högre försörjningsstöd än riksnormen om det finns särskilda skäl. Motionärerna anför bl.a. att en rigid nationell norm inte tar hänsyn till de skiftande levnadskostnaderna i landet. Kommunerna som har bäst kunskap om de lokala förhållandena, måste ges verktyg för att göra rimliga bedömningar.

Motverka fusk

I kommittémotion 2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen ska återkomma med förslag som kraftfullt motverkar fusk genom skenseparation.

Utskottets ställningstagande

En del av regeringens förslag om ett bidragstak innebär att för hushåll med fler än tre hemmavarande barn eller skolungdomar som är under 21 år ska försörjningsstödet begränsas, till den del av kostnaden som omfattas av riksnormen. Utskottet anser, i likhet med regeringen, att enskilda kommer att få sina behov tillgodosedda även vid en begränsning av försörjningsstödet. Som regeringen anför måste det dock ändå finnas utrymme för undantag om det utifrån omständigheterna i ett enskilt fall skulle framstå som uppenbart oskäligt att tillämpa begränsningen. Undantaget bör med hänsyn till begränsningens syfte, att skapa drivkrafter till arbete i det ekonomiska biståndet, tillämpas mycket restriktivt och utskottet anser, i likhet med regeringen, att det därför ska krävas synnerliga skäl för att ett hushåll ska undantas från begränsningen. En annan

del av regeringens förslag om ett bidragstak handlar om ett begränsat utrymme att lämna försörjningsstöd utöver riksnormen. Utskottet delar regeringens bedömning att det saknas förutsättningar för kommuner att generellt tillämpa högre eller lägre belopp för kostnader som ingår i riksnormen. Liksom regeringen anser utskottet att det även fortsättningsvis kan finnas skäl att göra avsteg från riksnormen i vissa enskilda fall. För barn och skolungdomar under 21 år anser utskottet, i likhet med regeringen, att det även fortsättningsvis ska krävas särskilda skäl för att beräkna sådana kostnader till en högre nivå. För andra bör dock avsteg från den nivå som regeringen fastställer i riksnormen göras i betydligt färre situationer än i dag. Utskottet delar regeringens uppfattning att andra än barn och skolungdomar under 21 år endast i undantagsfall, om det finns synnerliga skäl, ska få försörjningsstöd med högre belopp än riksnormen för kostnader som ingår där. Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att det inte finns någon anledning för riksdagen att ta ett initiativ. Motion 2025/26:4046 (C) yrkandena 1 och 2 bör därmed avslås.

När det gäller konsekvenserna för brottslighet och det brottsförebyggande arbetet delar utskottet regeringens bedömning att begränsningen av försörjningsstödet för större hushåll kan antas leda till en viss ökning av bidragsbrottslighet. Till exempel kan det finnas risk för fler skenseparationer. Samtidigt konstaterar utskottet att regeringen har vidtagit flera åtgärder för att stävja bidragsbrott och skenseparationer. Därmed anser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att ta något initiativ. Motion 2025/26:4017 (S) yrkande 2 bör därför avslås.

Uppföljning och utvärdering

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om uppföljning och utvärdering.

Jämför reservation 5 (C).

Propositionen

Ekonomiska konsekvenser för enskilda

Regeringen bedömer att förslagen om en moderniserad riksnorm, begränsning av försörjningsstödet för större hushåll och begränsning av utrymmet att lämna försörjningsstöd utöver riksnorm sammantaget förväntas leda till en i genomsnitt lägre ekonomisk standard för biståndsmottagare och ökad inkomstspridning på kort sikt. Eftersom förslagen delvis regleras i förordning är det inte möjligt att göra en detaljerad analys av i vilken mån den ekonomiska standarden och inkomstspridningen påverkas eller av hur olika hushållstyper påverkas.

Pågående arbete

Uppdrag att ta fram ett förslag till hur en uppföljning av bidragsreformen kan göras

Regeringen har initierat en omfattande bidragsreform. Den består av dels ett bidragstak, ett aktivitetskrav och en tillfällig jobbprenie för dem som lämnar försörjningsstödet för jobb, dels en kvalificering till vissa socialförsäkringsförmåner för personer som bosätter sig i Sverige. I regleringsbrevet för 2026 har regeringen gett Institutet för arbetsmarknads- och utbildningspolitisk utvärdering (IFAU) i uppdrag att, i samråd med Konjunkturinstitutet och Inspektionen för socialförsäkringen, ta fram ett förslag till hur en uppföljning av reformen kan göras. I förslaget ska IFAU bl.a. klargöra förutsättningarna för att följa upp och utvärdera bidragsreformens olika delar samt vilka data som kommer att behövas för att genomföra en uppföljning och en utvärdering.

Uppdraget ska redovisas till Regeringskansliet senast den 2 oktober 2026.

Motionen

Uppföljning och utvärdering

I kommittémotion 2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 3 föreslås ett tillkännagivande om att regeringen skyndsamt ska följa upp och utvärdera de sociala och ekonomiska konsekvenserna av det införda bidragstaket samt vid behov reformera bidragstaket.

Utskottets ställningstagande

När det gäller uppföljning och utvärdering av de sociala och ekonomiska konsekvenserna av förslaget om ett bidragstak samt eventuella reformer av bidragstaket noterar utskottet regeringens uppdrag att ta fram ett förslag till hur en uppföljning av bidragsreformen kan göras. Därmed anser utskottet inte att det finns skäl för riksdagen att ta något initiativ. Motion 2025/26:4046 (C) yrkande 3 bör därmed avslås.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Karin Sundin (S), Mikael Dahlvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen

a) antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400),

b) avslår regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400) i de delar det avser 12 kap. 7 § andra stycket och 7 a § och antar lagförslaget i övrigt med den ändringen att rubriken närmast före 12 kap. 2 a § ska skrivas med rak fetstil.

Därmed bifaller riksdagen proposition 2025/26:201 punkt 1 och motion 2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1, bifaller delvis proposition 2025/26:201 punkt 2 och avslår motionerna 2025/26:4028 av Maj Karlsson m.fl. (V) och 2025/26:4051 av Malte Tängmark Roos m.fl. (MP).

Ställningstagande

Vi anser att riksdagen bör avslå regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen i de delar det avser 12 kap. 7 § andra stycket och 7 a §. Lagförslagen har i dessa delar till syfte att försörjningsstödet ska sänkas från en redan låg nivå. Hur förslagen ska utformas ska beslutas av regeringen. Det innebär att det inte finns några ordentliga konsekvensbeskrivningar av förslagen. Det gör det omöjligt för riksdagen att veta vilka effekter förändringarna kommer att få. Att en sänkning av samhällets yttersta skyddsnet skulle göra att fler människor börjar arbeta framstår snarast som en from förhoppning. Barnfattigdomen kommer med regeringens förslag att öka.

2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V, MP)

av Nils Seye Larsen (MP) och Maj Karlsson (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motionerna
2025/26:4028 av Maj Karlsson m.fl. (V) och
2025/26:4051 av Malte Tängmark Roos m.fl. (MP) samt
avslår proposition 2025/26:201 punkterna 1 och 2 samt motion
2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 1.

Ställningstagande

Vi anser att riksdagen bör avslå proposition 2025/26:201. Propositionen bygger på en problemformulering som saknar empiriskt stöd och riskerar att öka fattigdom, ojämlikhet och social utsatthet – särskilt för barn, personer med funktionsnedsättning och redan marginaliserade grupper. Vi bedömer att förslagen riskerar att stå i strid med såväl barnkonventionen som grundläggande sociala rättigheter. När staten underlåter att säkerställa ett tillräckligt starkt nationellt golv och samtidigt begränsar kommunernas möjlighet att kompensera för det, blir resultatet ökad otrygghet för människor i ekonomisk utsatthet. Att försämra den ekonomiska tryggheten kommer inte att leda till att fler börjar arbeta, utan i stället resultera i ökad fattigdom, stress och ohälsa. Detta försvårar i sin tur etablering på arbetsmarknaden.

3. Bidragstak, punkt 2 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkandena 1 och 2.

Ställningstagande

Jag anser att kommunerna ska få göra avsteg från bidragstaket vid särskilda skäl. Försörjningsstöd föreslås begränsas för hushåll med fler än tre hemmavarande barn och skolungdomar som är under 21 år. Enligt förslaget ska socialnämnden om det finns synnerliga skäl besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen. Jag anser i stället att socialnämnden ska besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen om det finns särskilda skäl. Det ger större möjlighet för kommunerna att vid behov anpassa stödet för stora barnfamiljer. Vidare anser jag att kommuner ska få beräkna ett högre försörjningsstöd än riksnormen om det finns särskilda skäl. En rigid nationell norm tar inte hänsyn till de skiftande levnadskostnaderna i landet. Kommunerna, som har

bäst kunskap om de lokala förhållandena, måste ges verktyg för att göra rimliga bedömningar. Regeringen bör därför återkomma till riksdagen med förslag för att uppnå detta.

4. Motverka fusk, punkt 3 (S)

av Fredrik Lundh Sammeli (S), Karin Sundin (S), Mikael Dahlgvist (S), Anna Vikström (S) och Gustaf Lantz (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S) yrkande 2.

Ställningstagande

Vi anser att regeringen ska återkomma till riksdagen med förslag som kraftfullt motverkar fusk genom skenseparation.

5. Uppföljning och utvärdering, punkt 4 (C)

av Christofer Bergenblock (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C) yrkande 3.

Ställningstagande

Jag anser att regeringen skyndsamt ska följa upp och utvärdera de sociala och ekonomiska konsekvenserna av det införda bidragstaket samt vid behov reformera bidragstaket.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2025/26:201 Reformerat försörjningsstöd – bidragstak och ökade möjligheter till arbete:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400).
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400).

Följdmotionerna

2025/26:4017 av Fredrik Lundh Sammeli m.fl. (S):

1. Riksdagen avslår regeringens förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400) i de delar det avser 12 kap. 7 § andra stycket och 7 a §.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen ska återkomma med förslag som kraftfullt motverkar fusk genom skenseparation och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4028 av Maj Karlsson m.fl. (V):

Riksdagen avslår proposition 2025/26:201.

2025/26:4046 av Christofer Bergenblock m.fl. (C):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommuner ska få beräkna ett högre försörjningsstöd än riksnormen om det finns särskilda skäl och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att kommunerna ska få göra avsteg från bidragstaket vid särskilda skäl och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen skyndsamt ska följa upp och utvärdera de sociala och ekonomiska konsekvenserna av det införda bidragstaket samt vid behov reformera bidragstaket och tillkännager detta för regeringen.

2025/26:4051 av Malte Tängmark Roos m.fl. (MP):

Riksdagen avslår proposition 2025/26:201 i dess helhet.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen
(2025:400)

Härigenom föreskrivs att det i socialtjänstlagen (2025:400) ska införas två nya paragrafer, 12 kap. 3 a och 5 a §§, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

12 kap.*3 a §*

Den som inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande enligt 3 § på grund av sjukdom ska styrka detta genom läkarintyg om sjukdomsperioden överstiger sju dagar i följd.

Om det finns särskilda skäl får socialnämnden begära att den enskilde lämnar in läkarintyg även vid en kortare sjukdomsperiod.

Socialnämnden får medge undantag från skyldigheten att lämna in läkarintyg om det är uppenbart obehövt att ett sådant lämnas in.

5 a §

Den som på grund av sjukdom avböjer att delta i eller uteblir från praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet som har anvisats enligt 4 §, eller aktiviteter som har anvisats enligt 4 a eller 4 d § ska styrka detta genom läkarintyg.

Den som uteblir är skyldig att lämna in läkarintyg om sjukdomsperioden överstiger sju dagar i följd. Om det finns särskilda skäl får socialnämnden begära att den enskilde lämnar in läkarintyg även vid en kortare sjukdomsperiod.

Socialnämnden får medge undantag från skyldigheten att lämna in läkarintyg om det är

*uppenbart obehövt att ett sådant
lämnas in.*

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2026.
  2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en ansökan om ekonomiskt bistånd som har kommit in till socialnämnden före ikraftträdandet och som avser tiden före ikraftträdandet.

2 Förslag till lag om ändring i socialtjänstlagen (2025:400)

Härigenom föreskrivs i fråga om socialtjänstlagen (2025:400)

dels att nuvarande 12 kap. 7 a § ska betecknas 12 kap. 7 c §,

dels att 12 kap. 5, 5 a och 7 §§, den nya 7 c § och rubriken närmast före 7 § ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas sex nya paragrafer, 10 kap. 10 § och 12 kap. 2 a, 4 g, 7 a, 7 b och 7 d §§, och närmast före 12 kap. 2 a, 4 g, 5, 7 b och 7 d §§ nya rubriker av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

10 kap.

10 §

Om den enskilde har fått avslag på en ansökan om samordning av rehabilitering enligt socialförsäkringsbalken ska Försäkringskassan eller Arbetsförmedlingen, eller båda myndigheterna, delta i arbetet med att upprätta en individuell plan, om kommunen bedömer att det behövs.

12 kap.

Ekonomiskt bistånd till den som inte vistas lagligen i Sverige

2 a §

Den som inte vistas lagligen i Sverige har endast rätt till sådant ekonomiskt bistånd enligt 1 § som behövs i akuta situationer och får inte heller beviljas ekonomiskt bistånd enligt 2 § utöver vad som behövs i akuta situationer.

Lydelse enligt prop. 2025/26:207

Föreslagen lydelse

Skyldighet att delta i arbetslivs- inriktad rehabilitering

4 g §

Om en enskild som får försörjningsstöd inte kan stå till arbetsmarknadens förfogande på grund av sjukdom får

socialnämnden begära att han eller hon ska delta i arbetslivsinriktad rehabilitering. Socialnämnden ska ta hänsyn till den enskildes individuella förutsättningar i skäligen utsträckning. Syftet med den arbetslivsinriktade rehabiliteringen ska vara att ge den enskilde förmåga att stå till arbetsmarknadens förfogande.

Nekande eller nedsättning av fortsatt försörjningsstöd

5 §¹

Fortsatt försörjningsstöd ska nekas eller sättas ned om den enskilde utan godtagbart skäl avböjer att delta i eller uteblir från

1. praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet som har anvisats enligt 4 §, <i>eller</i>	1. praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet som har anvisats enligt 4 §,
2. aktiviteter som har anvisats enligt 4 a eller 4 d §.	2. aktiviteter som har anvisats enligt 4 a eller 4 d §, <i>eller</i>
	3. <i>arbetslivsinriktad rehabilitering enligt 4 g §.</i>

Om det finns särskilda skäl får dock socialnämnden avstå från att neka eller sätta ned fortsatt försörjningsstöd.

Lydelse enligt förslaget i avsnitt 2.1 Föreslagen lydelse

5 a §²

Den som på grund av sjukdom avböjer att delta i eller uteblir från praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet som har anvisats enligt 4 §, *eller* aktiviteter som har anvisats enligt 4 a eller 4 d § ska styrka detta genom läkarintyg.

Den som på grund av sjukdom avböjer att delta i eller uteblir från praktik eller någon annan kompetenshöjande verksamhet som har anvisats enligt 4 §, aktiviteter som har anvisats enligt 4 a eller 4 d §, *eller arbetslivsinriktad rehabilitering enligt 4 g §* ska styrka detta genom läkarintyg.

Den som uteblir är skyldig att lämna in läkarintyg om sjukdomsperioden överstiger sju dagar i följd. Om det finns särskilda skäl får socialnämnden begära att den enskilde lämnar in läkarintyg även vid en kortare sjukdomsperiod.

Socialnämnden får medge undantag från skyldigheten att lämna in läkarintyg om det är uppenbart obehövt att ett sådant lämnas in.

¹ Senaste lydelse 2026:000.

² Senaste lydelse 2026:000.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Beräkning av försörjningsstöd

Skäligen kostnader

7 §

Försörjningsstöd lämnas för skäligen kostnader för

1. livsmedel, kläder och skor, *lek och fritid*, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt *dagstidning* och *telefon*, och

2. boende, hushållsel, arbetsresor, fackförening och arbetslöshetskassa.

Regeringen *anger en norm (riksnorm)* för hur skäligen kostnader enligt första stycket 1 ska beräknas. *Riksnormen gäller i hela landet och sätts utifrån officiella prisundersökningar* av olika hushållstypers baskonsumtion.

Socialnämnden ska i ett enskilt fall beräkna dessa kostnader till en högre nivå om det finns särskilda skäl för det. Nämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till en lägre nivå, om det finns särskilda skäl för det.

1. livsmedel, kläder och skor, *fritid och lek*, förbrukningsvaror, hälsa och hygien samt *internet* och *telefoni*, och

2. boende, hushållsel, arbetsresor, hemförsäkring samt medlemskap i

Regeringen *får meddela föreskrifter om hur skäligen kostnader enligt första stycket 1 ska beräknas (riksnorm). En sådan beräkning ska utgå från ett referensvärde som baseras på prisundersökningar* av olika hushållstypers baskonsumtion.

7 a §

Försörjningsstöd enligt 7 § första stycket 1 ska begränsas för hushåll med fler än tre hemmavarande barn och skolungdomar som är under 21 år.

Socialnämnden ska i ett enskilt fall, om det finns synnerliga skäl, besluta att ett hushåll ska undantas från begränsningen.

Regeringen får meddela föreskrifter om begränsningen enligt första stycket.

Förutsättningar för att beräkna kostnader till ett högre eller lägre belopp än riksnormen

7 b §

Socialnämnden får inte beräkna försörjningsstöd enligt 7 § första

stycket 1 till ett högre belopp än vad som anges i riksnormen.

Socialnämnden ska dock i ett enskilt fall beräkna sådana kostnader till ett högre belopp om det för barn och skolungdomar som är under 21 år finns särskilda skäl, och om det för andra finns synnerliga skäl för det.

Socialnämnden får också i ett enskilt fall beräkna kostnaderna till ett lägre belopp, om det finns särskilda skäl för det.

7 a §

Beslut om fritidskort får inte påverka beräkningen av försörjningsstöd enligt 7 § tredje stycket andra meningen.

7 c §³

Beslut om fritidskort får inte påverka beräkningen av försörjningsstöd enligt 7 b § tredje stycket.

Kostnad för boende när en bostad hyrs i andra hand

7 d §

Försörjningsstöd för skäliga kostnader för boende ska endast lämnas om hyresvärd, bostadsrättsförening eller hyresnämnd har lämnat nödvändigt samtycke eller tillstånd i de fall då bostaden upplåts till den enskilde i andra hand. Om det finns särskilda skäl, får socialnämnden lämna försörjningsstöd för kostnaden trots att samtycke eller tillstånd saknas.

---

1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2027.

2. Äldre föreskrifter gäller fortfarande för en ansökan om ekonomiskt bistånd som har kommit in till socialnämnden före ikraftträdandet och som avser tiden före ikraftträdandet.

³ Senaste lydelse 2025:762.